

Ärende	Projektgruppsmöte 43
Datum och tid	2012-04-20 klockan 9.00-12.00
Plats	Sammanträdesrum 3, Kommunhuset
Närvarande	Björn Pettersson (BP), Klippans kommun, ordförande Eva Sköld (ES), Klippans kommun, kommunens projektledare och ombud Hans-Åke Lindvall (HÅL), Klippans kommun Inger Nejdebring (IN), Klippans kommun Tomas Henrysson (TH), Conviro AB, extern projektledare Mats Andersson (MA), Länsstyrelsen i Skåne, kontaktperson David Laloo (DL), Länsstyrelsen i Skåne
Distribueras även till	Göran Lönnqvist (GL), Klippans kommun Kim Svitzer (KS), Söderåsens Miljöförbund John Lotoft (JL), Naturvårdsverket

I dagordningen ingick följande punkter:

- 1. Formalia**
- 2. Förberedelser för övrig sanering**
 - o Presentation av fördjupad åtgärdsanalys, Structor Miljö Göteborg
- 3. Sanering av villaträdgårdar**
- 4. Kontorshuset**
- 5. Kontrollprogram**
- 6. Återställning**
- 7. Informationsinsatser**
- 8. Ekonomi**
- 9. Övrigt**
- 10. Kommande möten**
- 11. Avslutning**

Mötet hölls enligt följande:

1. Formalia

Dagordningen godkändes. Tidigare mötesanteckningar godkändes och lades till handlingarna.

2. Förberedelse för sanering

Structor har gjort en fördjupad analys av åtgärdsalternativen. Den fördjupade analysen har inte förändrat bilden. Riskbilden är den samma och åtgärdsbehoven är också de samma. Det som är de stora kostnaderna är mottagningskostnader. För att ta bort den diffusa spridningen behöver man ta bort stora volymer vilket i sin tur kostar mycket pengar. Den diffusa spridningen innebär inga hälsorisker, att eliminera hälsoriskerna är inte det svåra. Hälsoriskerna kan elimineras genom övertäckning, vilket dock innebär att andra restriktioner för området kvarstår.

Grundbulten för prissättning av avfall är om det klassas som iFA (icke Farligt Avfall) eller FA (Farligt Avfall). Dessa klasser är benämningar från avfallsförordningen, inte hur man i dagligt tal använder termen farligt avfall. iFA är ofta förorenat, i större eller mindre grad. FA är avfall med mycket höga halter farliga ämnen.

I saneringen är det tänkt att en grovsortering görs för att skilja ut det avfall som går. Det finns dock ett problem och det är att iFA och FA ligger blandat och det kan därför vara svårt att skilja ut vad som är vad. En lösning skulle kunna vara att beskriva avfallet inom ett område med vissa förutsättningar för mottagarna och sen får de ge pris på det. Transporter är också en viktig faktor i sammanhanget, det kostar också.

Att klassa och sortera avfall ska inte göras om det inte behövs, det är onödiga pengar. Detta är inte rätt projekt för reaktiva barriärer. Redan under huvudstudien konstaterades det att den växlande redoxpotentialen mellan slamdeponin och ån gör att det blir svårt att förutsäga hur en reaktiv barriär skulle placeras och utformas. Det är annars svårt att säga vad som är det bästa alternativet innan riskvärderingen. Alla alternativ har för- och nackdelar och därför kommer riskvärderingen att bli avgörande. Det är dock klart att det vore ekonomiskt slöseri att gräva upp massor och klassa dem för att sedan lämna kvar dem. Det som grävs upp ska köras bort.

Utfyllnadsområdet är stort till volymen och har hög föroreningsförekomst. Skogsområdet har en något större förorenad volymen än vad som beräknats innan. Cösters dal har också tillkommit.

Om saneringen görs med etablerade tekniker kommer kostnadsberäkningarna att vara säkrare. Eventuell ytterligare hanteringen av avfallet, t.ex. stabilisering och blandning bör göras på mottagningsanläggningen.

En möjlighet är att göra en testgrävning. Ett antal ton förorenade massor grävs upp och sen görs det tester på det. Det kräver dock att rätt enhetsvolymer grävs

upp. Det krävs inte så många prover för att göra detta, men de måste vara rätt placerade för att man ska få en rättvisande bild.

Det som skiljer ut sig mest i de förorenade massorna är spaltläder, inte annat avfall. Spaltlädret bör skiljas ut i så stor utsträckning som möjligt eftersom det går att förbränna och att det annars finns en risk att massorna inte går att deponera p.g.a. för högt organiskt innehåll. Det är mycket viktigt att ha vetskap om den organiska halten i avfallet. Om det visar sig vara mer än det som beräknats kan kostnaderna öka lavinartat. Spaltläder är inte ett problem rent volymmässigt utan det är den höga organiska halten som är ett problem.

Muddring är inte svårt rent tekniskt, däremot kan det bli problematiskt rent tillståndsmässigt. Det samma gäller om man vill sätta en tätspont runt deponierna.

Priserna för mottagning av avfall har sjunkigt men beräkningarna är gjorda med marginal vilket gör att priserna blir ungefär samma som i huvudstudien 2007.

Statsfinansierade projekt ska enligt Naturvårdsverkets krav vara förebilder för andra saneringsprojekt och kan därför inte dra ner på kringkostnaderna, vilket ofta innebär att högre kostnader.

I det alternativ 3 som finns så kommer kvarlämnade konstruktioner att tas bort, men inte ner till ett djup på 5 meter.

Sponten i alternativ 4 kan göras på flera sätt. Den sätts runt deponihögarna för att få dem tätförslutna så att de inte läcker föroreningar och att inget grundvatten kan tränga in och upp i de förorenade massorna och laka ur dem.

De beräknade kostnaderna är för tillfället:

Alternativ 0/1, 100 mkr/år i skötsel

Alternativ 2, 11 Mkr

Alternativ 3, 43 Mkr

Alternativ 4, 132 Mkr

Alternativ 5, 164 Mkr

Alternativ 6, 188 Mkr

Tidsmässigt kommer det att ta längre tid än vad som tidigare antagits. Om projekteringen kommer igång 2013 kan saneringen vara klar 2016 till 2018 beroende på vilket av alternativen som blir saneringsalternativet.

Det är troligen svårt att återanvända något av det material som finns i utfyllnaderna. Det tegel som finns ligger inbäddat i förorenade massor och det kommer vara mycket svårt att skilja ut utan att få med föroreningar.

Det kommer att behöva tillstånd för muddring i ån för flera av alternativen. För att inte behöva vänta på tillståndet för muddring i ån kan denna del lyftas ut och hanteras som en egen entreprenad.

Eftersom entreprenaden kommer ta längre tid än vad som tidigare beräknats så ökar också olägenheten för de kringboende. Ju större saneringen blir, desto mer olägenhet blir det för de kringboende när det gäller trafik, buller, damning och liknande. Entreprenaden kan komma att ta upp till två år.

Det är stora skillnader i kostnaden för alternativ 3 och alternativ 4. Det blir dock en betydligt större riskreduktion med alternativ 4. Genom alternativ 4 kommer det diffusa läckaget att minska kraftigt.

Det kan dock bli svårt att motivera kostnaderna över alternativ 3 eftersom hälsoriskerna är eliminerade då. En lösning är att göra ett nytt alternativ, 3b eller 4a där mera av spaltläderdeponin lämnas kvar. Nuvarande avgränsning baserar sig på hur långt tätskiktet går idag, men så behöver man inte göra. Structor fick därför i uppdrag att titta på ett alternativ 3b/4a.

Deponierna kräver underhåll, både röjning och kontrollprogram. Det är viktigt att det inte slarvas med underhållet och denna information måste bevaras till framtiden. Frågan är hur informationen bevaras när projektet är över och inte kan sköta underhållet. Ett förslag är att det skrivs in i detaljplanen. Frågan restes hur detaljplanen ser ut för området idag. Det kan också vara en bra idé att markera ut var tätskikten slutar när återställningen görs, så som någon typ av stenring runt deponierna eller liknande.

Deponiskikten kommer också att behöva utökas. När deponierna gjordes 1996 så gjordes det som det fanns pengar till. Därför täcktes spaltläderdeponin till en godtycklig gräns. Tätskikten måste därför utökas om inte spaltläderdeponin grävs bort. Det är också viktigt att se till att grundvattenströmmarna rör sig på rätt sätt. Om grundvattnet går upp i spaltläderdeponin kommer det att förorenas och det förorenat grundvatten blir ett problem. Förorenat grundvatten kan inte ledas bort utan måste hanteras. Det är i så fall bättre att låta det förorenade vattnet gå genom marken där föroreningarna kan fastläggas.

Utfyllnadsområdet innehåller de största riskerna när det gäller kostnader och överraskningar. Om mer av detta område kapslas in och blir en del av spaltläderdeponin så minskar också riskerna i projektet.

På fabriksområdet grävs ledningarna bort, hur mycket som saneras i övrigt beror på hur mycket pengar som beviljas till saneringen.

Projektledningen har gjort en tidplan för förberedelse för sanering och denna gicks igenom. Tanken är att Structor återvänder på nästa projektgruppsmöte 29/5 med underlag för riskvärderingen och att sedan riskvärdering görs sen 19/6. Projektledningen bad Structor prioritera underlaget för riskvärdering och göra klart det först och ta rapporten efter det.

Enligt tidplanen ska bidragsanökan lämnas in i slutet av oktober. Detta förutsätter att allt löper utan några problem fram till dess.

Projektledningen kommer också att presentera vad som hänt i projektet för kommunstyrelsen den 13/6.

3. Sanering av villaträdgårdar

Projektgruppen frågade MA hur långt den kompletterande bidragsansökan kommit. MA meddelade att ansökan nu är inskickad till Naturvårdsverket.

Projektledningen frågade hur nästa rekvisering ska hanteras då bidragsansökan för villaträdgårdsprojektet inte är beviljad än och därmed kan inte hela den summa som ska rekviseras betalas ut nu. MA föreslog att kommunen rekviserar i vanlig ordning och att Länsstyrelsen betalar ut vad som återstår på den redan beviljade bidragsansökan. Resterande del betalas ut när den kompletterande bidragsansökan beviljats.

4. Kontorshuset

Inget nytt fanns att tillägga.

5. Kontrollprogram

Projektledningen har haft ytterligare ett möte med konsulten som sköter kontrollprogrammet med anledning av diskussionerna om ersättning. Mötet var mycket konstruktivt. Projektledningen kunde i samförstånd med konsulten konstatera det bästa för båda parter är att en ny upphandling görs. COWI sköter kontrollprogrammet 2012 ut och projektet gör en ny upphandling under hösten. Detta kommer troligen att innebära att kostnaderna för kontrollprogrammet ökar från och med 2013.

Projektledningen har sammanställt och dragit slutsatser från årsrapporten för kontrollprogrammet.

För tre provpunkter finns en mätserie av grundvattnet sedan 1995. Det kan konstateras att halterna av arsenik i dessa provpunkter har ökat från 1997/98 och framåt. Detta kan bero på att slamdeponin lades upp 1996. Det är svårt att dra slutsatser om trender då halterna varierar kraftigt från gång till gång. Detta kan bero på varierande redoxförhållande i grundvattnet som ibland leder till utfällning av arsenik innan grundvattenrören och ibland efter. Det kan dock också vara så att variationer i mätresultaten beror på felaktig hantering av proverna i fält. Om inte proverna filtreras i fält kan arseniken binda fast vid partiklar som bildas p.g.a. järnutfällning och sedan när provet filtreras i labbet så filtreras delar av arsenikinnehållet bort.

Halterna är generellt mycket låga, men det kan konstateras att halterna krom i grundvattnet är väldigt låga, halterna av arsenik är något högre.

Däremot så syns det än så länge inga stora skillnader av rivningen. Generellt är spridningen med grundvatten liten. För arsenik är spridningen med grundvatten i samma nivå som spridningen med dagvatten. För krom är spridningen större med dagvatten än med grundvatten.

För ån är masstransporten så stor att tillförseln av föroreningar från Läderfabriksområdet är försumbar. Det finns krom i sedimentbankarna i ån utanför Läderfabriksområdet. Det har vid ett måttillfälle synts en mycket liten skillnad, en ökning av kromhalterna i ån vid passage av läderfabriksområdet. Detta beror troligen på att kromförorenat sediment virvlar upp. Största delen av botten är dock transportbotten. I bottenfaunan syns ingen statistisk ökning av metaller.

6. Återställning

Projektet har haft en direktupphandling för firmor som kan vara intressanta som återställningskonsulter. Två av de tre firmorna som visades runt lämnade in anbud. Beslut om vilken som får uppdraget ska tas på återställningsgruppen eftermiddagen 20/4.

7. Informationsinsatser

Öppet hus för villaträdgårdssaneringen och fortsättningen för projektet med bidragsansökan och sanering av det stora området hålls efter sommaren.

8. Ekonomi

Det finns inget ytterligare att säga om ekonomin sen senaste mötet.

9. Övrigt

Inget

10. Kommande möten 2012

~~Tisdagen den 31 januari kl.13.30-15~~

~~Tisdagen den 28 februari kl.13.30-16.30 OBS! Förlängt möte~~

~~Måndagen den 26 mars kl.13.30-15~~

~~Fredagen den 20 april kl.9-12.00 OBS! Förlängt möte~~

~~Tisdagen den 29 maj kl.13.30-16.30 OBS! Förlängt möte~~

~~Tisdagen den 19 juni kl.9.00-12.00 och 13.30-16.30 OBS! Förlängt möte~~

11. Avslutning

Minnesanteckningarna sammanställdes av ES och fastställdes och justerades 2012-05-29.

Björn Pettersson,
ordförande

Eva Sköld,
projektledare